

Národní archiv

Číslo fondu: 1314/1

**Soupis vybraných bohemik z bývalého Ústředního státního
archivu NDR v Postupimi (1934 - 1945)**

Bohemika - NDR

(1887) 1934 - 1945

**Tématický soupis
(Dílčí část archivní sbírky Sběrka mikrofilmů)**

Číslo pomůcky: 1658

Zpracovali:
Zdeňka Kokošková, Jaroslav Pažout

Praha 2006

Úvod

Od druhé poloviny 60. let 20. století probíhal pod vedením Archivní správy Ministerstva vnitra ČSR systematický výzkum bohemik v zahraničních archivech. Velká pozornost přitom byla věnována archivům tehdejší Německé demokratické republiky, především fondům uloženým v bývalém Ústředním státním archivu v Postupimi (Zentrales Staatsarchiv Potsdam). Těžištěm výzkumu se stala zejména problematika meziválečné německé levice a období nacistické okupace českých zemí. Jedním z výsledků studijních cest pracovníků Státního ústředního archivu v Praze (dnes Národního archivu) byla objednávka souboru 35 mikrofilmů s dokumenty ústředních nacistických úřadů vztahujícími se k problematice odtrženého pohraničí a Protektorátu Čechy a Morava, především k perzekuci českého obyvatelstva.

Zmíněné mikrofilmy byly uloženy ve Státním ústředním archivu v Praze již před rokem 1984 a staly se součástí archivní sbírky Sběrka mikrofilmů. K jejich zpracování formou tématického soupisu se přistoupilo až v roce 2005 v souvislosti s řešením grantového projektu Grantové agentury ČR Nacistická okupační politika v Protektorátu Čechy a Morava v letech 1943 - 1945 (edice dokumentů). V soupisu je vždy samostatně rozepsán obsah každého mikrofilmu. Čísla ukládacích jednotek odpovídající jednotlivým mikrofilmům je nutno uvádět při objednávání. Pokud jde o čísla inventární, pod jednu inventární jednotku byly zahrnuty fotokopie ze soudních spisů z fondu Říšské ministerstvo spravedlnosti (mikrofilmy č. II 2620 - II 2644), další jednotky pak tvoří fotokopie kartotéčních listů protektorátních příslušníků z tzv. rejstříku popravených (mikrofilmy č. II 2645 - II 2649) a tiskovina Befehlsblatt des Chefs der Sicherheitspolizei und des SD vydávaná Hlavním úřadem říšské bezpečnosti (mikrofilm č. II 2644). U ostatního spisového materiálu nacházejícího se na mikrofilmech č. II 2616 - II 2619 a č. II 2650 se při stanovování inventárních jednotek vždy vycházelo z příslušného fondu, v němž jsou uloženy originály dokumentů. Mikrofilmy byly zregestovány v tom pořadí, jak jdou za sebou. Pouze fotokopie z fondu Říšské ministerstvo vnitra, které se nacházejí na posledním mikrofilmu č. II 2650, byly v prozatímním inventárním seznamu zařazeny pod inv. č. 1 obsahující dokumenty z tohoto fondu uložené na mikrofilmech č. II 2616 - II 2617.

U mikrofilmů obsahujících části soudních spisů byla v regestech zaznamenána jména osob vyskytujících se v těchto spisech, jejich data narození a časový rozsah spisového materiálu. Pokud se některé údaje v regestech nevyskytují, nebylo je možno určit. Tyto údaje ze soudních spisů byly pro snadnější orientaci řazeny podle místa uložení na mikrofilmu. Vlastní jména byla převzata tak, jak jsou uvedena v dokumentech, tj. i v případných poněmčených podobách jmen. Některé dokumenty na mikrofilmech jsou bohužel velice špatně čitelné. Součástí soupisu je i osobní rejstřík se jmény vyskytujícími v soudních spisech Říšského ministerstva spravedlnosti.

Většinu tohoto souboru mikrofilmů tvoří části soudních spisů československých občanů, později protektorátních státních příslušníků a českých obyvatel z území přiřčených v r. 1938 k Říši, ale i německých a jiných státních příslušníků, kteří měli zpravidla nějaký vztah k našemu území (mikrofilmy č. II 2620 - II 2644). Všechny tyto spisy pocházejí z fondu Říšské ministerstvo spravedlnosti (Reichsjustizministerium) a chronologicky spadají do období 1934 - 1945. Z téhož fondu pocházejí též kopie kartotéčních listů zpravidla protektorátních příslušníků z tzv. rejstříku popravených (Mordregister). Pokrývají období 1940 - 1945 a obsahují základní údaje o osobách, které byly odsouzeny k trestu smrti a popraveny, o rozsudku, o výsledku rozhodnutí ve věci žádosti o milost a místě a datu popravy (mikrofilmy č. II 2645 - II 2649). Ve zbylých pěti mikrofilmech (mikrofilmy č. II 2616 - II 2619 a mikrofilm č. II 2650) se nacházejí kopie dokumentů Říšského ministerstva vnitra (Reichsministerium des Innern), Říšského ministerstva financí (Reichsfinanzministerium),

Říšského ministerstva hospodářství (Reichswirtschaftsministerium), Říšského ministerstva práce (Reichsarbeitsministerium) a Říšského statistického úřadu (Statistisches Reichsamt). Časově spadají v naprosté většině do období 1938 - 1943, zvláštní pozornost byla při původním výběru kladena zejména na léta 1938 - 1939. Spisy se týkají především hospodářské podpory německého obyvatelstva v Sudetech, nové správní organizace odtrženého sudetoněmeckého území a jeho hospodářského začleňování do Říše, ale i německých podniků a bank působících na celém území Čech a Moravy. Mikrofilmy dále obsahují písemnosti k výstavbě Úřadu říšského protektora v Čechách a na Moravě i organizaci protektorátní správy obecně.

Na registování mikrofilmů se podíleli Stanislava Hřebíčková, Zdeňka Kokošková, Jan Koura, Petr Koura, Dalibor Krčmář, Marta Matušková a Jaroslav Pažout. Kontrolu správnosti údajů v soudních spisech (inv. č. 5, mikrofilmy č. II 2620 - II 2644) provedl Miroslav Svojsě. Úvod k tématickému soupisu vypracovali a jeho závěrečnou redakci provedli pracovníci 3. oddělení Národního archivu Zdeňka Kokošková a Jaroslav Pažout v r. 2006. Osobní rejstřík k soudním spisům vyhotovil Jaroslav Pažout. K tvorbě tématického soupisu byl využit počítačový program Janus. Dílčí část sbírky, která je v soupisu podchycena, má velikost 2 bm a obsahuje 8 inventárních jednotek, které jsou uloženy na 35 mikrofilmech.

Název archivní pomůcky:	Soupis vybraných bohemik z bývalého Ústředního státního archivu NDR v Postupimi (1934 - 1945)
Časové rozmezí archivní pomůcky:	(1887) 1934 - 1945
Počet zpřístupněných evidenčních jednotek:	35 mikrofilmů
Počet inventárních jednotek:	8
Rozsah zpřístupněných archiválií:	2 bm
Stav ke dni:	15.12.2006
Archivní soubor zpracovali:	Stanislava Hřebíčková, Zdeňka Kokošková, Jan Koura, Petr Koura, Dalibor Krčmář, Marta Matušková, Jaroslav Pažout, Miroslav Svojše
Archivní pomůcku sestavili:	Zdeňka Kokošková, Jaroslav Pažout
Počet stran:	103
Schválil, dne:	PhDr. Eva Drašarová, CSc. dne 27.12.2006 čj. NA 2258/2006-03

Způsob objednávání z archivního souboru

Archiválie z tohoto archivního fondu se objednávají a prezenčně půjčují ve studovně Národního archivu v Praze na Chodovci. Vzhledem k nutné přípravě archiválií je lhůta předložení 1 pracovní den.

Pro objednání je nutno uvést:

1) číslo fondu (1464)

2) číslo mikrofilmu

V případě zájmu o studium se informujte podrobně o podmínkách na internetových stránkách Národního archivu nebo osobně ve studovně.